

Τακτικά δικαστήρια - Ισπανία

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 117 του ισπανικού Συντάγματος του 1978, η οργάνωση και η λειτουργία των δικαστηρίων διέπεται από την αρχή της ενότητας της δικαιοδοσίας.

Η αρχή αυτή συνεπάγεται την ύπαρξη ενιαίας δικαιοδοσίας, η οποία απαρτίζεται από ενιαίο δικαστικό σώμα το οποίο συνιστά την τακτική δικαιοσύνη.

Υπάρχουν πολυάριθμα δικαστήρια στα οποία κατανέμεται το έργο της απονομής δικαιοσύνης με βάση ορισμένα κριτήρια κατανομής αρμοδιοτήτων: φύση της διαφοράς, αξία του αντικειμένου της διαφοράς, νομική προσωπικότητα, καθήκοντα και εδαφική επικράτεια, δεδομένου ότι η ενιαία δικαιοδοσία δεν αντίκειται στην ύπαρξη διαφόρων οργάνων με διαφορετικές αρμοδιότητες.

Τακτικά δικαστήρια - εισαγωγή

Σύμφωνα με το ισπανικό Σύνταγμα του 1978, στην Ισπανία θεσπίζεται κοινωνικό και δημοκρατικό κράτος δικαίου το οποίο κατοχυρώνει ως υπέρτατες αρχές της έννομης τάξης του την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, την ισότητα και την πολιτική πολυφωνία.

Ο τίτλος VI του Συντάγματος είναι αφιερωμένος στη δικαστική εξουσία. Στο άρθρο 117 ορίζεται ότι η βάση της οργάνωσης και της λειτουργίας των δικαστηρίων είναι η δικαιοδοτική ενότητα.

Όλες οι ανωτέρω αρχές διέπουν την οργάνωση των δικαστηρίων στην Ισπανία και μεταφράζονται στην ύπαρξη ενιαίας δικαιοδοσίας, η οποία απαρτίζεται από ενιαίο δικαστικό σώμα, το οποίο συνιστά την τακτική δικαιοσύνη.

Υπάρχουν πολυάριθμα δικαστήρια στα οποία κατανέμεται το έργο της απονομής δικαιοσύνης με βάση ορισμένα κριτήρια κατανομής αρμοδιοτήτων: φύση της διαφοράς, αξία του αντικειμένου της διαφοράς, νομική προσωπικότητα, καθήκοντα και εδαφική επικράτεια, δεδομένου ότι η ενιαία δικαιοδοσία δεν αντίκειται στην ύπαρξη διαφόρων οργάνων με διαφορετικές αρμοδιότητες.

Τακτικά θεωρούνται τα δικαστικά όργανα που θεσπίζονται με τον οργανικό νόμο για τη δικαστική εξουσία, δυνάμει του άρθρου 122 του ισπανικού Συντάγματος του 1978.

Θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ τριών θεμελιωδών πτυχών:

- Κατά τόπον αρμοδιότητα
- Μονομελή ή πολυμελή δικαιοδοτικά όργανα
- Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Κατά τόπον αρμοδιότητα

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του οργανικού νόμου 6 της 1ης Ιουλίου 1985 για τη δικαστική εξουσία, το κράτος οργανώνεται, προς τον σκοπό της απονομής δικαιοσύνης, βάσει της **αρχής της εδαφικής αρμοδιότητας**, και υποδιαιρείται σε δήμους, δικαστικές επαρχίες, νομούς και αυτόνομες κοινότητες, επί των οποίων ασκούν κατά τόπον αρμοδιότητα Ειρηνοδικεία (Juzgados de Paz), Πρωτοδικεία (Juzgados de Primera Instancia e Instrucción), διοικητικά δικαστήρια (Juzgados de lo Contencioso-Administrativo), δικαστήρια εργατικού δικαίου (Juzgados de lo Social), δικαστήρια εκτέλεσης ποινών και δικαστήρια ανηλίκων (Juzgados de Vigilancia Penitenciaria y de Menores), Εφετεία (Audiencias Provinciales) και Ανώτερα Δικαστήρια (Tribunales Superiores de Justicia).

Αρμοδιότητα σε όλη την επικράτεια της χώρας ασκεί το Εθνικό Δικαστήριο (Audiencia Nacional) και το Ανώτατο Δικαστήριο (Tribunal Supremo), καθώς και οι κεντρικοί ανακριτές (Juzgados Centrales de Instrucción) και το κεντρικό διοικητικό δικαστήριο (Juzgado Central de lo Contencioso-administrativo).

Μονομελή ή πολυμελή δικαιοδοτικά όργανα

Όσον αφορά το **μονομελές ή πολυμελές των οργάνων**, όλα τα όργανα είναι μονομελή, εκτός από το Ανώτατο Δικαστήριο, το Εθνικό Δικαστήριο, τα Ανώτερα Δικαστήρια και τα Εφετεία.

Το **Ανώτατο Δικαστήριο** συντίθεται από τον πρόεδρο, τους προέδρους των τμημάτων και τους δικαστές που προβλέπονται από τον νόμο για κάθε τμήμα και τομέα. Αποτελείται από πέντε τμήματα: αστικό, ποινικό, διοικητικό, εργατικό και στρατιωτικό.

Το **Εθνικό Δικαστήριο** συντίθεται από τον πρόεδρο, τους προέδρους των τμημάτων και τους δικαστές που προβλέπονται από τον νόμο για κάθε τμήμα και τομέα (εφετείο, ποινικό, διοικητικό και εργατικό).

Τα **Ανώτερα Δικαστήρια** αποτελούνται από τέσσερα τμήματα (αστικό, ποινικό, διοικητικό, εργατικό). Συντίθενται από τον πρόεδρο, ο οποίος προεδρεύει και του αστικού και του ποινικού τμήματος, καθώς και από τους προέδρους των τμημάτων και τους δικαστές που προβλέπονται από τον νόμο για κάθε τμήμα.

Τα **Εφετεία** συντίθενται από τον πρόεδρο και δύο ή περισσότερους δικαστές. Εξετάζουν αστικές και ποινικές υποθέσεις κατ' έφεση και ενδέχεται να έχουν τμήματα με την ίδια σύνθεση.

Εθνική Δικαστική Αρχή (Oficina Judicial)

Ο οργανικός νόμος για τη δικαστική εξουσία (Ley Orgánica del Poder Judicial) ορίζει την Εθνική Δικαστική Αρχή ως «την ειδική οργάνωση, η οποία στηρίζει και επικουρεί τη δικαιοδοτική δραστηριότητα δικαστών και δικαστηρίων».

Η Δικαστική Αρχή σχεδιάστηκε με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της διαφάνειας των δικαστικών πράξεων, την επιτάχυνση της διεκπεραίωσης διατυπώσεων και δικών, και την προώθηση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των διάφορων διοικητικών αρχών. Επομένως, η θέσπισή της ανταποκρίνεται στη δέσμευση για δημόσια υπηρεσία που διασφαλίζει εγγύτητα και ποιότητα, σύμφωνη με τις συνταγματικές αξίες και προσαρμοσμένη στις τρέχουσες ανάγκες των πολιτών.

Πρόκειται για ένα οργανωτικό πρότυπο, το οποίο θεσπίζει σύγχρονες τεχνικές διαχείρισης, βασισμένο στον συνδυασμό διάφορων διοικητικών μονάδων δικαστικές μονάδες άμεσης στήριξης, αντίστοιχες των πρώην juzgados, οι οποίες στηρίζουν τον δικαστή (Juez ή Magistrado) στα δικαιοδοτικά του καθήκοντα, και κοινές δικαστικές υπηρεσίες, τις οποίες διευθύνουν Δικαστικοί Γραμματείς (Secretarios Judiciales), οι οποίοι φέρουν εις πέρας και λαμβάνουν αποφάσεις για όλα τα μη αμιγώς δικαστικά καθήκοντα, όπως: παραλαβή υπομνημάτων, επιδόσεις, εκτέλεση αποφάσεων, μη δικαστικές διαδικαστικές διατυπώσεις, διαπίστωση του παραδεκτού αγωγής, διαβίβαση στους διαδίκους, διόρθωση διαδικαστικών ελαττωμάτων κ.λπ.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες κοινών δικαστικών υπηρεσιών:

- Κοινή γενική υπηρεσία
- Κοινή υπηρεσία οργάνωσης της διαδικασίας
- Κοινή υπηρεσία εκτέλεσης

Το νέο οργανωτικό πρότυπο απονομής της δικαιοσύνης τέθηκε σε λειτουργία στο Burgos και στη Murcia τον Νοέμβριο του 2010. Τον Φεβρουάριο του επόμενου έτους, η Δικαστική Αρχή εγκαταστάθηκε στο Cáceres και στη Ciudad Real και τον Ιούνιο του 2011 στις έδρες των León, Cuenca και Mérida. Το 2013, πρόκειται να εγκατασταθεί στη Ceuta και στη Melilla. Το συγκεκριμένο οργανωτικό πρότυπο συνυπάρχει με το προηγούμενο των δικαστηρίων (juzgados και tribunales) που υφίσταται στην υπόλοιπη χώρα.

Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Στο ισπανικό δικαστικό σύστημα, η τακτική δικαιοσύνη διακρίνεται σε **τέσσερα πεδία δικαιοδοσίας**:

Αστικό: σε αυτό υπάγονται οι διαφορές οι οποίες δεν υπάγονται ρητά σε άλλο πεδίο δικαιοδοσίας. Για τον λόγο αυτό χαρακτηρίζεται και ως τακτικό ή κοινό.

Ποινικό: Στην αρμοδιότητα των ποινικών δικαστηρίων υπάγονται οι ποινικές υποθέσεις. Χαρακτηριστικό της ισπανικής έννομης τάξης είναι ότι, για αστικές αξιώσεις που απορρέουν από αξιόποινη πράξη, μπορεί να εγερθεί αστική αγωγή ταυτόχρονα με την ποινική. Σε μια τέτοια περίπτωση, το ποινικό δικαστήριο επιδικάζει την αποζημίωση για την αποκατάσταση της ζημίας ή βλάβης που προκάλεσε το αδίκημα ή το παράπτωμα.

Διοικητικό: Τα διοικητικά δικαστήρια ελέγχουν τη νομιμότητα των πράξεων της δημόσιας διοίκησης και των οικονομικών απαιτήσεων που εγείρονται κατ' αυτής.

Εργατικό: εκδικάζουν διαφορές που υπάγονται στο εργατικό δίκαιο, τόσο μεταξύ ιδιωτών (εργαζομένου και εργοδότη) δυνάμει σύμβασης εργασίας, όσο και σε υποθέσεις συλλογικών διαπραγματεύσεων, καθώς και ασφαλιστικές αξιώσεις ή αξιώσεις έναντι του Δημοσίου εφόσον καθίσταται υπεύθυνο για την εργατική νομοθεσία.

Επιπλέον των τεσσάρων αυτών πεδίων, στην Ισπανία υπάρχει και το στρατιωτικό δίκαιο.

Το **στρατιωτικό δίκαιο** συνιστά εξαίρεση από την αρχή της δικαιοδοτικής ενότητας.

Οι ρυθμιστικές αρχές της δικαιοδοτικής δράσης των δικαστηρίων θεσπίζονται στο [Σύνταγμα](#), με το οποίο κατοχυρώνεται και η ενότητα της δικαστικής εξουσίας του κράτους, ενώ ταυτόχρονα διατηρείται η ειδική στρατιωτική δικαιοδοσία αυστηρά επί του στρατεύματος και σε περίπτωση κατάστασης πολιορκίας. Σε κάθε περίπτωση, η στρατιωτική δικαιοδοσία υπόκειται στις συνταγματικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 117.5 του θεμελιώδους κειμένου.

Η αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων περιορίζεται σε καιρό ειρήνης αυστηρά επί των ενόπλων δυνάμεων. Δικάζουν συμπεριφορές οι οποίες τυποποιούνται ως αδικήματα στον στρατιωτικό ποινικό κώδικα. Η αρμοδιότητά τους επεκτείνεται σε κάθε ποινικό αδίκημα σε περίπτωση ενόπλων δυνάμεων που σταθμεύουν εκτός εθνικής επικράτειας. Σε καιρό πολέμου, ο οργανικός νόμος 4/1987 περί αρμοδιοτήτων και οργάνωσης της στρατιωτικής δικαιοσύνης προβλέπει μεταβολή του πεδίου αρμοδιότητας, παρότι η απόφαση εναπόκειται στο Κοινοβούλιο ή, κατόπιν εξουσιοδότησης του Κοινοβουλίου, στην κυβέρνηση.

Τα στρατιωτικά δικαιοδοτικά όργανα συντίθενται από επαγγελματίες στρατιωτικούς, μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων και λειτουργούς του υπουργείου Άμυνας.

Όλοι οι ανωτέρω συγκροτούν τα στρατοδικεία: τα τοπικά Juzgados Togados Territoriales, τα κεντρικά Juzgados Togados Centrales, τα τοπικά Tribunales Militares Territoriales και το κεντρικό Tribunal Militar Central. Παρά ταύτα, στην κορυφή της στρατιωτικής δικαιοδοσίας βρίσκεται το Πέμπτο Τμήμα του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Η σύσταση Στρατιωτικού Τμήματος στο Ανώτατο Δικαστήριο, το καθεστώς και τα μέλη του οποίου υπόκεινται στους ίδιους κανόνες με τα μέλη των υπολοίπων Τμημάτων, διασφαλίζει την ενότητα στην ανώτατη βαθμίδα των δύο δικαιοδοσιών που συναποτελούν τη δικαστική εξουσία.

Η σύνθεση του εν λόγω τμήματος από δικαστές που προέρχονται από την τακτική αλλά και τη στρατιωτική δικαιοσύνη αποτελεί εγγύηση στάθμισης στην ανώτατη δικαιοδοτική βαθμίδα, η οποία συνήθως δικάζει αιτήσεις αναίρεσης ή αναψηλάφησης, παρότι όπως είναι λογικό γίνεται σεβαστή η επιφύλαξη της προσωπικής ικανότητας όταν πρόκειται για υψηλόβαθμα στρατιωτικά στελέχη η συμπεριφορά των οποίων κρίνεται από το συγκεκριμένο τμήμα.

Στην Ισπανία δεν υπάρχει σύστημα έκτακτων δικαστηρίων, αξίζει ωστόσο να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο των ανωτέρω πεδίων έχουν συσταθεί καθ' ύλην ειδικά δικαστήρια, π.χ. τα δικαστήρια σεξιστικής βίας, τα δικαστήρια εκτέλεσης ποινών και τα δικαστήρια ανηλίκων. Τα εν λόγω δικαστήρια είναι μεν τακτικά, πλην όμως εξειδικεύονται στην εκδίκαση συγκεκριμένων υποθέσεων. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε «Ειδικά δικαστήρια στην Ισπανία».

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε αναλυτικότερα τα τέσσερα υπάρχοντα πεδία δικαιοδοσίας, καθώς και τις καθ' ύλην αρμοδιότητες των διαφόρων δικαστηρίων.

Δικαιοδοσία επί αστικών υποθέσεων

Αρμόδια για την εκδίκαση αστικών υποθέσεων είναι το Πρώτο Τμήμα του Ανώτατου Δικαστηρίου, το Αστικό και Ποινικό Τμήμα των Ανώτερων Δικαστηρίων, τα Πολιτικά Τμήματα των Εφετείων, τα Πρωτοδικεία και τα Ειρηνοδικεία, καθώς και ορισμένα ειδικά δικαστήρια (οικογενειακά δικαστήρια, εμποροδικεία, δικαστήρια κοινοτικού σήματος, δικαστήρια σεξιστικής βίας).

Για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα εμποροδικεία, τα δικαστήρια κοινοτικού σήματος και τα δικαστήρια σεξιστικής βίας, βλέπε «Ειδικά δικαστήρια στην Ισπανία».

Δικαιοδοσία επί ποινικών υποθέσεων

Αρμόδια για την εκδίκαση ποινικών υποθέσεων είναι το Δεύτερο Τμήμα του Ανώτατου Δικαστηρίου, το Ποινικό Τμήμα του Εθνικού Δικαστηρίου, το Αστικό και Ποινικό Τμήμα των Ανώτερων Δικαστηρίων, τα Ποινικά Τμήματα των Εφετείων, τα πρωτοβάθμια ποινικά δικαστήρια, ο ανακριτής, τα δικαστήρια ανηλίκων, τα δικαστήρια εκτέλεσης ποινών, τα δικαστήρια σεξιστικής βίας και τα Ειρηνοδικεία.

Για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα δικαστήρια ανηλίκων, τα δικαστήρια εκτέλεσης ποινών και τα δικαστήρια σεξιστικής βίας, βλέπε «Ειδικά δικαστήρια στην Ισπανία».

Δικαιοδοσία επί διοικητικών υποθέσεων

Αρμόδια για την εκδίκαση διοικητικών διαφορών είναι το Τρίτο Τμήμα του Ανώτατου Δικαστηρίου, το Διοικητικό Τμήμα του Εθνικού Δικαστηρίου, το Διοικητικό Τμήμα των Ανώτερων Δικαστηρίων και τα διοικητικά Πρωτοδικεία.

Δικαιοδοσία επί εργατικών υποθέσεων

Αρμόδια για την εκδίκαση εργατικών διαφορών είναι το Τέταρτο Τμήμα του Ανώτατου Δικαστηρίου, το Εργατικό Τμήμα του Εθνικού Δικαστηρίου, το Εργατικό Τμήμα των Ανώτερων Δικαστηρίων και τα δικαστήρια εργατικού δικαίου.

Οι αρμοδιότητες όλων των ανωτέρων οργάνων ορίζονται στον [οργανικό νόμο για τη δικαστική εξουσία](#).

Σχετικοί σύνδεσμοι

[ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ](#)

[ΟΡΓΑΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ](#)

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/03/2019